

Sentís: mentiràs, però no enganyaràs

‘L’espia de Franco és el Sentís, apa’, escrivia en Ramon Barnils en un documentat article de ‘El Be Negre’, el 1979. Més tard, a ‘El Temps’, n’ampliava la informació en una sèrie de tres més: ‘Un tomb per la púrria’. I tots quatre figuren al recull dels seus articles que, a cura de Carles Serrat, va publicar la Magrana fa quatre anys. El bon periodisme de Barnils no envelleix. Avui és brutalment vigent, tant per la vitalitat del traç, com per la valentia de dir les veritats que no toquen, en majúscules, desafiant el cinisme generalitzat. Penso això quan estic apassionat per la lectura d’un assaig històric fonamental: ‘La Barcelona franquista i l’Europa totalitària (1939-1946), de Francesc Vilanova i Vila-Abadal, tot just publicat per Empúries.

‘L’espia de Franco és el Sentís, apa’, escrivia en Ramon Barnils en un documentat article de ‘El Be Negre’, el 1979. Més tard, a ‘El Temps’, n’ampliava la informació en una sèrie de tres més: ‘Un tomb per la púrria’. I tots quatre figuren al recull dels seus articles que, a cura de Carles Serrat, va publicar la Magrana fa quatre anys. El bon periodisme de Barnils no envelleix. Avui és brutalment vigent, tant per la vitalitat del traç, com per la valentia de dir les veritats que no toquen, en majúscules, desafiant el cinisme generalitzat. Penso això quan estic apassionat per la lectura d’un assaig històric fonamental: ‘La Barcelona franquista i l’Europa totalitària (1939-1946), de Francesc Vilanova i Vila-Abadal, tot just publicat per Empúries. L’autor hi descriu i analitza com tota una colla de periodistes i intel·lectuals franquistes van anar configurant l’imaginari ideològic que els convenia, a ells i al règim, per interpretar el món en aquells anys decisius. A més de ser una magnífica i rigorosa lliçó d’història, també ho és de periodisme, i et submergeix fins al fons en la ideologia dominant, en la manera que tenia de tergiversar la realitat, d’inventar-se-la, d’esquivar-la, o de mirar-la de biaix, amb un cruel menyspreu pels vençuts i els exiliats. Són feixistes de pedra picada, que s’alegren de la derrota francesa i després han de dissimular i adaptar el seu discurs a la derrota dels nazis. És un llibre imprescindible, crec, no sols pels motius que esmento, a correuita i sense haver-ne acabat la lectura, sinó també perquè mostra com pensaven i actuaven aquells manipuladors sense escrúpols i, alhora, restitueix moltes veritats desconegudes, oblidades o, novament, tergiversades després del 1975. N’és una Carlos Sentís, protagonista d’un capítol. Sí, Sentís, el periodista ‘triunfador’, que diu l’autor, l’espia de Franco, apa, que va dir en Barnils, l’home que va treballar pel SIM (Servicios de Información Militar) de Burgos, que el 1939 va esborrar el seu passat de periodista en català (ara el reivindica), que va contribuir al saqueig de la casa de Juan Ramón Jiménez, a Madrid, quan el poeta era a l’exili, i que, amb la frivolitat insultant dels vencedors feixistes, escriu sobre la realitat internacional de l’època. Els fragments dels seus articles, que Francesc Vilanova reproduceix, il·lustren una anàlisi que connecta la fulgurant trajectòria periodística de Sentís amb la presa de posició i l’adaptació del règim respecte dels esdeveniments europeus. La prosa periodística de Sentís és la demostració que el mal periodisme no solament envelleix, sinó que amb els anys es delata i fa el ridícul. ‘¿Finis Cataloniae? El fin de una película de gangsters, simplemente’. Així descriu el febrer del 1939 el paisatge català després de la retirada republicana a França. Macià passa a ser ‘un mito de tan irreparables daños’. Sobre la ‘normalización’ de Madrid escriu ‘lo rojo va pasando ya a un mero recuerdo, o a un motivo y tema de infinitas latas de señoras que te cuentan su caso’. El camp de concentració de Dachau li va semblar ‘una exposición o feria de muestras. Las muestras (així anomenava ell els supervivents) de cerca de la entrada, según después veré, son las mejores porque, por lo menos, pueden andar sin arrastrarse y no son contagiosas....’, o ‘docenas de seres archisucios y que comen todo el rato pan con mantequilla (de los norteamericanos)’. Al judici de Nuremberg, la cosa més important que capta la seva sagacitat periodística és el sistema de traducció simultània, i arriba a formular-se una pregunta digna del Pulitzer: ‘la manca d’espai a la sala serà perjudicial per als acusats?’ Són alguns exemples, només, del cínic periodisme que es feia aleshores a Barcelona. De com construïen l’imaginari polític i cultural d’aquell país, governat en exclusiva pels amos de la veritat i pels seus

pregoners a sou. 'Eu non esquecerei nunca de ser o que son, un galego de alma. Emporiso ando polo mundo aos tombos, coa patria prohibida polos donos da verdade', va dir Pepe Velo, intel·lectual revolucionari gallec exiliat, com tants i tants. Són els franquistes que, després d'haver mantingut, amb dedicació obsessiva, durant quaranta anys, la divisió entre les dues Espanyes, o les que siguin, avui ens amenacen amb la reaparició del fantasma. Són els sequaços d'un règim que anava contra Nuremberg, mentre continuava afusellant impunement els vençuts, pel fet de ser-ho, pel fet d'haver cregut en la democràcia: això que va tornar, desfigurats, l'any 1977, quan ells van començar a mentir. Tan execrable és inventar-se un passat de víctima, com esborrar un passat de col·laborador del règim. La veritat, la fabricaven així. Encara ho fan. I, a més, tenen deixebles. Potser per això Carlos Sentis va rebre el Premi Ciutat de Barcelona de Periodisme (1989) i el Premi Nacional de Periodisme (1998).

1 juliol 2005

Una notícia de VilaWeb.com

Edició GENERAL

<http://www.vilaweb.cat>

[Enllaç permanent](#)